

Cuốn Chiếu Việt Nam

KHI ĐỊCH MINH THÁO CHẠY

Phần II - Chương 7

Làm thế nào để bắt đầu thu?

Tên trên cao nguyên Tây Tạng, con sông Cửu Long hiện hoà chảy xuống đồng bằng Nam Bộ, và mỗi khi "nước sông dâng lên", lại có "cá lội vô bờ." Với sự xuống, nó giúp cho Miền Nam trù phú, tưới nước cho vựa thóc của cả nước. Thế nhưng, vấn đề chuyên chở nó lại gây nên một ách tắc vì chiều ngang con sông rộng mênh mông, có chỗ lên tới nửa cây số. Vấn đề chuyên chở gạo, hàng khách, bè ngà phà qua sông thật là khó khăn. Từ mấy năm rồi, Chính phủ đã có kế hoạch xây một cây cầu lớn qua sông để khai thông tắc nghẽn.

Nhưng sao mãi không thấy khởi sự?

Một hôm trong buổi họp với Bộ Công Chánh, chúng tôi có hỏi lý do gì mà chưa xây được chiểu cầu? Nhiều vấn đề như kỹ thuật, ngân sách, an ninh được đề cập đến để giải thích. Sau cùng, một nhân viên tài xế phát biểu: "Thưa ông, mặt cầu cây cầu mang tên 'Mộ Thu' như ông M có bao giờ thu đâu mà xây". Câu nói do một thanh niên trẻ tuổi đã tóm gọn sự lúng túng của nhân viên kinh tế Miền Nam thời đó.

Khi chỉ nhìn tranh leo thang, kinh tế khó phát triển, nhiều lãnh vực lại còn tắc nghẽn, cung cấp cho nhu cầu của nhân dân ăn, ở, mặc, y tế, giáo dục, tài vấn đề chuyên chở, xây dựng, phần rất quan trọng để đáp ứng tên "vấn đề M" (xem Chương 19).

Vì thu vào vấn đề quá nhiều như vậy, nhân viên kinh tế Miền Nam thật phải gợn liếc nhìn và nghĩ gì xảy ra cho nhân viên kinh tế M. Nếu kinh tế M khó khăn là sẽ có áp lực gì mà vấn đề cho Miền Nam.

Đúng như Tây Tạng trước ông quốc phòng M James Schlesinger tiên đoán, khi chỉ nhìn Trung

Đông bưng nà và Mắ bắ t đắ u lắ p cắ u không vắ n tí p cắ u Do Thái, là có vắ n đắ ngay. Nhắ ng thành viên A Rắ p trong Tắ chắ c các Nắ c Xuắ t Cắ ng Đắ u Hoắ OPEC quyắ t đắ nh giắ m sắ n xuắ t tí i mắ c làm cho giá đắ u thô tăng gắ p bắ n lắ n. Và chắ trong vòng mắ y ngày, các nắ c Abu Dhabi, Libya, Saudi Arabia, Algeria và Kuwait lắ i áp đắ ng lá bài cắ m vắ n (embargo), cùng nhau đắ ng loắ t cắ t đắ t xuắ t cắ ng đắ u sang Mắ .

Khắ ng hoắ ng đắ u lắ a và kinh tắ Mắ

Khắ giắ i dân khoan thắ t là bén nhắ y. Vào mùa đông rắ i mà xăng nhắ t, đắ u khắ bắ ng trắ nên đắ t đắ , khan hiắ m. Chính phắ phắ i áp đắ ng nhắ ng biắ n pháp khắ t khe. Ngoài nhắ ng biắ n pháp kinh tắ , tài chính nhắ thuắ má, lãi suắ t, tín đắ ng có tính cách đắ ng lắ c đắ thúc đắ y sắ n xuắ t, Chính phắ Nixon còn khắch lắ phát triắ n các nguắ n năng lắ ng khác nhắ mắ t trắ i, sắ c gió, than cắ i. Ngay trắ c mắ t, Tắ ng thắ ng Nixon đem ra mắ t loắ t chính sách nhắ m giắ m thiắ u mắ c tiêu thắ (1): đắ sắ i trong tí t cắ các caoắ c Chính phắ Liên bang xuắ ng tí trên 70 đắ xuắ ng 65-68 đắ ; khuyắ n khắch đi xe chung (car- pool); đắ nh tí c đắ lái xe 55 đắ m mắ t giắ ; đắ i giắ lắ i thành giắ mùa hè (daylight-saving time); cắ m bán xăng ngày Chúa Nhắ t; giắ m thiắ u dùng đèn chiắ u sáng ban đêm; và tuyên bắ sắ cắ t giắ m 15% sắ cung đắ u.

Chắ a bao giắ phắ i dùng nhắ ng biắ n pháp nhắ thắ này.

Lòng ngắ i dân bắ t mắ n, hoang mang. Nhiắ u trắ m xăng chắ cho mắ i xe mua năm đắ ng. Xe nắ nắ i xe kia sắ p hàng mua xăng. Ngắ i nào lắ n thắ n, mua xong rắ i mà cắ đắ m mắ y đắ ng xu đắ trắ tí n, hay đắ ngắ i vào xe rắ i mà cắ tà tà sắ p xắ p, chắ a chắ u lái đi ngay là bắ mắ i ngắ i bóp còi inhắ i. Đắ làm gắ ng tí t kiắ m xăng nhắ t, sắ bóng đèn trang hoàng cây Giáng Sinh sau toà Bắ chắ c năm đó còn bắ giắ m 80%. Đắ thuyắ t phắ c nhân dân, chính Tắ ng thắ ng Nixon và phu nhân đắ bay sang California bắ ng hàng không dân sắ thay vì dùng Air-force One (2).

Theo lắ ch sắ kinh tắ , khi có lắ m phát cao thì thắ ng có nhiắ u công ắ n viắ c làm. Nhắ ng tí trắ n Yom Kippur thì lắ i sinh ra mắ t tình huắ ng mắ i. Kinh tắ hắ c giắ i nó là "lắ m phát đình trắ " (stagflation): giá cắ tăng lắ i kéo thắ t nghiắ p lên theo.

Lắ m phát đắ ng tí 3.2% (1972), lên 6.2%, (1973) tăng gắ n gắ p đôi rắ i lên trên 9%, gắ n gắ p ba (1974). Đắ ng khi đó thắ t nghiắ p lan tràn. Trong thắ i gian tí cuắ i 1973 tí 1975, thắ t nghiắ p tăng tí 5% tí 8,5%%. Đắ mắ c này, gắ n tám triắ u ngắ i Mắ thắ t nghiắ p.

Hắ u quắ cắ a lắ thuắ c

Giá cắ Mắ leo thang, giá cắ Miắ n Nam cũng theo luôn. Trắ c hắ t là giá gắ o. Vắ i cùng mắ t sắ tí n viắ n trắ thắ c phắ m, sắ gắ o Tắ ng Cắ c Thắ c Phắ m mua đắ c tí Louisiana tí t bắ giắ m cùng mắ c. Rắ i đắ n cắ t viắ n trắ . Trong tình huắ ng kinh tắ khó khắ n, Quắ c hắ i Mắ không nhắ ng không tăng lắ i còn cắ t thêm: trong lúc nhân dân chúng tôi cũng đắ ng liắ ng xiắ ng, còn tí n đâu mà giúp cho mắ y ông!

Ngoài ra Quắ c hắ i còn bắ "o tí ng hoà bình" (illusion of peace) (3). Sau khi quân đắ i Mắ đắ rút hắ t và tù binh đắ c thắ vắ , các nghắ sĩ, dân biắ u cho rắ ng Miắ n Nam nay đắ có hoà bình tí c có điắ u kiắ n phát huy tí m năng cắ a mình, đâu có cắ n nhiắ u viắ n trắ kinh tắ nhắ trắ c nắ a. Thắ là vắ a bắ cú sắ đắ u lắ a choáng váng lắ i có cú sắ viắ n trắ tí p theo.

Quắ c hắ i Mắ không cắ n đắ ý tí i sắ kiắ n là tuy có thắ tí n tí i tí túc, tí cắ ng nhắ ng miắ n Nam còn cắ n yắ m trắ trong thắ i gian chuyắ n tí p. Cuắ c chiắ n kéo dài, mắ c sắ n xuắ t tiêu hao, nắ n kinh tắ đắ biắ n thành kinh tắ lắ thuắ c, làm sao có thắ chuyắ n sang đắ c lắ p ngay sau khi Mắ rút? Viắ n tí ng viắ n trắ kinh tắ "hắ u chiắ n" bắ t chắ t trắ nên bắ p bênh. Ngoài ra vì vắ t giá leo thang, tí i năm 1974 thì mắ i lắ c viắ n trắ đắ giắ m đi trên 50%. Tia hy vắ ng loé sáng lúc "hắ u chiắ n" trắ thành ánh điắ n leo lét. Vắ a phắ n khắ i đi đắ c mắ t bắ c, con đắ ng đắ bắ khắ ng lắ i.

Tắ ng thắ ng Nixon giắ lắ i hắ a, ông yêu cắ u Quắ c hắ i chắ p thuắ n ngân khoắ n 780 triắ u. Thắ nhắ ng Quắ c hắ i nào còn tha thí t gắ nắ a. Sắ viắ n trắ chuắ n chi cho Đông Đắ ng năm đó, sau

Khi Đàng Minh Tháo Chạy - Phần II - Chương 7

Tác Giả: GS.TS. Nguyễn Tiến Hoàng
Thứ Ba, 25 Tháng 5 Năm 2010 12:51

khi trở đi khoản cho Kampuchia và Lào, chỉ còn 313 triệu u cho Miền Nam. Tính vào số này, còn phải trở đi mua máy móc nữa, sau cùng chỉ còn 226 triệu u cho chương trình nhập công (CIP), nghĩa là mức thấp nhất kể từ khi Miền tham chiến năm 1965.

Tài khoá	Triệu u
1966-67	400
1972-73	313
1973-74	226
1974-75	285

(Nguồn: USAID)

Mở rút, chi tiêu đô la cũng rút luôn Trong những năm chiến tranh, ngoài số tiền viện trợ thì còn có nguồn thu đô la quan trọng thứ hai, đó là số đô la thu được do nhu cầu đi sang miền Đàng Việt nam của nguồn người từ Miền vào góm quân đội, tòa đình số, các công ty xây dựng, dịch vụ Miền. Bây giờ thì quân đội Miền và hải quân, các cơ quan hành chính Miền thu nhận thì, và các hãng người quốc cũng ra đi. Số đô la mua được từ nguồn này đã giảm từ mức 300-400 triệu u một năm xuống còn 96 triệu u (1973), và 97 triệu u (1974): Số tiền đô la đi sang miền Đàng VN thu được

Tài khoá	Triệu u đô la
1965/66	333
1971/72	213
1972/73	96
1973/74	97
1974/75	97

(Nguồn: USAID)

Tình hình nhập công đên t

Vì xuất công có bao nhiêu, tài trợ cho nhập công là do bên ngoài. Ngoài hai nguồn chính trên đây, còn hai nguồn khác: "viện trợ thối phẩm nông sản hoà bình (FFP) và "viện trợ dấn". Nhìn vào công bên ngoài, tình hình thối là khó khăn:

Kết toán tài trợ nhập công tài khoá 1973/74 (triệu đô-la)

Viện trợ thối phẩm CIP, 226 triệu + Thối phẩm (FFP)/(S)8 triệu + Viện trợ dấn, 22 triệu + Viện trợ đô la đi ra tiền đ, 96 triệu = 532 triệu.

So với tài khoá 1971/72 (849 triệu), nó đã giảm trên 37%. Nên nhóc i, số tiền này chỉ là mức giá trên danh nghĩa (nominal). Mỗi lít thối chỉ bằng một nửa lít thực là 266 triệu. Nhưng có nghĩa là thối s, chỉ còn khả năng nhập một lít hàng hoá bằng nửa nhập năm trước.

Thối nhập công

Đổi đổi phó, nhu cầu nhập công phải giảm xuất ngay tức khắc. Ngoài nhập công bên pháp thu má, t giá, Chính phủ còn phải cấm không được dùng tín dụng ngân hàng để tài trợ cho nhập các loại trong hai danh sách "C" và "D". Nếu giảm thối nhập công hàng trong hai danh sách này i, đã giảm 80% các loại hàng được coi là "không cần thối". Cho dù cần thối nhập công cũng phải giảm i hạn: năm 1973 nhập là 60 triệu; năm 1974 thì phải nhập hàng hạn. May mà lúc đó còn một lít nhập công tiền kho để giúp giảm quy định tạm thời. Muốn giảm tiêu thụ, giá nhập công được nâng ngang giá quốc tế. Ngành nhập công và bia bên nh hàng, dân chúng phải giảm ngay tiêu thụ. Tuy nhiên, vì giá nhập công lên cao, nhân dân đổ xô trữ gạo. Các nhà máy nhập công i tiền, số xuất lên cao. Dự phóng là với tiêu thụ giảm đi, nhập công tăng số cung nên đi, đợt khoá là từ 1976 sẽ không cần nhập công đi (4).

Riêng với đô la i, năm 1973 nhập một lít nhập công với số tiền là 82 triệu. Năm 1974, nếu mua nhập cùng một lít nhập công đó thì phải chi ra 200 triệu. Tiền cần r, i đâu ra 200 triệu? Chính phủ phải đi ra mức tiêu giảm tiêu thụ xăng nhập 25%. Giá đô la xăng đã tăng 47% vào tháng 11, 1973, Chính phủ i phải tăng giá lên từ 66% tới 140% vào tháng Giêng 1974, làm giá xăng cao vào hàng nhập thối giảm hạn đó. Giá đô la hồi lên 140 đồng VN một lít, ngoài tay của số đồng gia đình. Tuy nhiên, cũng có cái hay là (giảm nhập công nhập gạo), phong trào đun nấu bằng củi, gỗ, than được phát triển, giúp cho giảm pháp lâu dài.

Đô la nhập diesel tăng từ 95 đồng lên 125 đồng, cao hơn tất cả các nhập công láng giềng. Bên hàng là 11 chiếc t đánh tôm và a mới tân trang hạn nhập phải nhập công hoạt động. Người dân với nhập công thuyền máy đuôi tôm i trên sông rch nay đã thối a thối. Khi giá các loại i, xăng tăng, thì trữ trữ hay giá trữ, phí trữ số xuất mới một hàng phải tăng, nâng giá hàng hoá cao hạn n. Bên nh hàng nhập công nhập là nhập công nhập có nhập công nhập nh quân, công, cán, chính.

Nhập công xuất là tăng thu ngân sách xuất theo. Các nhập công hạn tiền, nguồn thu chính cho ngân sách Chính phủ không phải là thu trữ thu đánh vào tiền nhập công nhập M, mà thu trữ trữ. Quan trữ trữ nhập công thu nhập công Quan trữ trữ cung cấp. Bây giờ ngân sách đã đi lúc kết vì giảm viện trợ, nguồn thu trữ Quan trữ i giảm vì nhập công giảm. Làm sao đáp nhập công nhập công chi tiêu cho ngân sách đang tăng vì nhập phát? Bộ Tài Chánh tìm cách "tăng thu". Nhìn đi nhìn i chỉ còn Chối L. Dù biết thối i của giảm thối nhập công gia nhập i T u trữ trữ, Trữ trữ nhập công Tài Chánh Châu Kim Ngân cũng với cho rà soát, xông vào mà kiểm tra kết toán, thu thêm cho ngân sách.

Trong bả i cộ nh "lộ m phát đĩnh tr", vộ a lộ m phát, vộ a trỉ trộ rộ t khó giộ i quyộ t nhiộ u vộ n độ bộ c thiộ t. Giá sộ n xuộ t làm kinh tộ đĩnh tr, thộ t nghiộ p tăng. Thêm vào đó còn tộ c đi mộ t sộ công ăn viộ c làm quan trộ ng. Quân độ i Mộ rút đi đả độ lộ i mộ t lộ hộ ng lộ n. Trong thộ i chiộ n, sộ có mộ t cộ a Đệng minh giộ mộ c thộ t nghiộ pộ thành thộ tộ ng độ i thộ p.

Mộ t cách gián tiộ p, chi tiêu cộ a hộ sinh ra công ăn viộ c làm, độ c biộ t trong lãnh vộ c độ ch vộ . Mộ t cách trộ c tiộ p, các căn cộ quân độ i, cộ quan và hẩng Mộ cũng đả tuyộ n độ ng mộ t sộ nhân công không phộ i nhộ . Riêng sộ ngộ i làm viộ c cho các cộ quan và hẩng Mộ là 160.000 năm 1969. Sộ này chộ còn vộ n vộ n trên 17.000 vào cuộ i năm 1973.

Vộ i mộ t tình trộ ng kinh tộ khó khẩn nhộ vộ y,ộ nhiộ u nộ c hộ u tiộ n khác là đả có bộ tộ n chính trộ to rộ i.ộ miộ n Nam, đả sộ nhân dân cộ kiên cộ ng, cộ n rẩng mà chộ u. Đó là nhộ n xét cộ a cộ quan viộ n trộ USAID (5).

Đi tìm nhộ ng nguộ n viộ n trộ khác

Làm sao bộ t lộ thuộ c? Ngay trộ c mộ t là cộ n có nhộ ng nguộ n tài chánh độ thay thộ phộ n nào cái túi viộ n trộ và chi tiêu cộ a Mộ đẩng độ n độ n bộ thộ t lộ i. Mộ t độ u may hiộ m có: trong thộ i chiộ n, do viộ n trộ độ i dào, Viộ t nam cộ ng hoà không phộ i đi vay. Trong khi các nộ c hộ u tiộ n khác nộ nộ n nhộ chúa chộ m, thì mộ c nộ nộ c ngoài cộ a Viộ t nam cộ ng hoà hộ u nhộ không đẩng kộ . Vộ vộ y,ộ t 1973 có thộ đi vay Ngân hàng thộ giộ i (Ngân hàng thộ giộ i) và các quộ c gia khác.

Gộ cộ a Ngân hàng thộ giộ i

Độ u tiên, tộ nghĩ ngay độ n Ngân hàng thộ giộ i và cho đầ sộ là nguộ n chính. Tài trộ cho tái thiộ t là mộ c đích ban độ u cộ a ngân hàng này mà tên thộ t là Ngân hàng tái thiộ t và phát triộ n thộ giộ i (International Bank For Reconstruction and Development, hay LBRD; còn gộ i là World Bank). Nó độ c thành lộ p sau Thộ chiộ n II độ giúp tái thiộ t các nộ c, độ c biộ t là Âu châu trong khuôn khộ Kộ hoộ ch Marshall. Vào năm 1974 thì Ngân hàng thộ giộ i đả cho các quộ c gia hộ u tiộ n vay mộ t lộ ng tiộ n lộ n.

Miộ n Nam chộ a vay mộ t xu nào dù đả là mộ t thành viên kộ cộ u cộ a Ngân hàng thộ giộ iộ tộ năm 1956; ngoài ra lộ i có danh chính ngôn thuộ n: vào thộ i độ m đó, Miộ n Nam đẩng bộ t độ u công cuộ c tái thiộ tộ n kinh tộ bộ tàn phá vì mộ t cuộ c chiộ n kéo dài. Viộ t nam cộ ng hoà đả cộ không vay mộ cộ n gì cộ a Ngân hàng thộ giộ i khi còn viộ n trộ Mộ, độ dành nguộ n này cho lúc tái thiộ t.

Vộ phộ ng độ n cá nhân, tình cộ m, lộ i còn mộ t độ kiộ n khác: Chộ tộ ch Ngân hàng thộ giộ i là ngộ i quá quen thuộ c vộ i dân quân Miộ n Nam: đó là cộ u Tộ ng trộ ng quộ c phòng Robert S. McNamara. Ngộ i ta nhộ nhiộ u lộ n ông hay phát âm trộ t: "Vit Nam" (Vộ t Nộ m) thay vì "Viộ t nam". Tộ yêu cộ u gộ p ông độ bàn vộ nhu cộ u tái thiộ t và vai trò cộ a Ngân hàng thộ giộ i.

McNamara không còn đĩnh đẩng gì độ n Viộ t nam nộ a, nhộ ng hy vộ ng ông còn chút ít tình cộ m độ i vộ i nhân dân Miộ n Nam. Ông là ngộ i có trách nhiộ m đem nộ a triộ u quân Mộ vào Viộ t nam và độ u khiộ n viộ c leo thang chiộ n tranh. Chính ông là ngộ i đả cho trộ c nghiộ m chộ ng trộ ng khai quang bộ ng chộ t hoá hộ c da cam (agent orange)ộ Viộ t nam, gắy không biộ t bao tai hộ i! Cũng độ i thộ i này, chiộ n thộ ng cộ a quân độ i Hoa kộ độ c độ lộ ng mộ t cách hộ t sộ c máy móc, bộ ng xác độ ch quân và nhộ ng bộ ng liộ t kê vũ khí chiộ m độ c. Sau bao nhiêu sai lộ m, ông ngang nhiộ n bộ cuộ c. Xin làm Chộ tộ ch Ngân hàng thộ giộ i.

Vộ cái đỷ vẩng đó, tộ chộ cộ ng tâm ông này còn chút độ n vộ t. Gộ cộ a Ngân hàng thộ giộ i qua ông thì chộ c ăn rộ i. Bộ c vào thang máy trộ sộ Ngân hàng thộ giộ i, bộ m lộ u 12 độ lên bàn giộ y ông chộ tộ ch, tộ tính toán trong óc mộ t sộ độ án tái thiộ t và hy vộ ng vào mộ c độ thông cộ m cộ a ông cộ u Tộ ng trộ ng quộ c phòng Mộ .

Vộ a ngộ i xuộ ng nói xong vài câu chào hộ i, McNamara bộ t độ u ngay: "Thộ a ông Tộ ng trộ ng, tộ có thộ làm gì độ giúp độ c ông?" Vộ nghĩ rộ ng McNamara có thộ còn nhộ y cộ m không muộ n

nghe tôi chỉn tranh Việt nam, nên tôi cũng cố tránh và chờ coi ông như chờ chờ một cơ quan quốc tế mà Việt nam cũng hoà là một thành viên kế tiếp, để để nghe vay một ngân khoản như ngân thành viên khác. Tôi trình bày tóm gọn nhu cầu tái thiết thời "hậu chiến", và hy vọng ông sẽ khả năng vay khoản 50 triệu cho đất đai.

Nghe tôi nói xong, ông không để để gì đến vấn đề kinh tế khó khăn mà Việt nam cũng hoà đang gặp. Chắc hẳn ông là phần này về việc Quốc hội Hoa Kỳ không chịu tăng ngân khoản đóng góp cho Ngân hàng thế giới: "Tôi muốn giúp "những ông" làm chết, nhưng nếu Quốc hội không chấp thuận ngân khoản cho Hiệp hội phát triển quốc tế (IDA) thì tôi cũng đành chịu bó tay". IDA là một cơ quan của Ngân hàng thế giới giúp các nước nghèo. Tôi nhắc ông rằng Việt nam cũng hoà là một trong ngân thành viên kế tiếp của Ngân hàng thế giới và chờ đợi họ vay mượn để để ng nào của cơ quan này trong gần 20 năm qua.

Tiếp tục trình bày, tôi còn tránh không nói về việc xây dựng lại hệ thống cơ sở hạ tầng phá bỏ chỉn tranh và chờ nói về nhu cầu phát triển canh nông của Miền Nam. "Vâng, vấn đề canh nông bao giờ cũng hợp đến với tôi". McNamara trả lời, ngân hàng đang có một vài dự án quan trọng về gọi là "Thiền Nông". Nói xong, ông để để đi về bàn giấy của ông, lấy một hộp pha lê để để gọi là mô hình nông trại để để cho tôi xem. "Thưa ông, hiện nay, Việt nam cũng hoà là quốc gia duy nhất trên thế giới có đến 100 triệu người trình tái thiết thời hậu chiến", tôi tiếp tục để để chính của buổi họp. McNamara lại quay về câu chuyện "Thiền Nông" và nói về tiềm năng phong phú của miền Nam. "Chúng tôi đang cho trình nghiệm phát triển loại lúa này, đây là lúa Thiền Nông IR-3". Ông không nhìn tôi nữa mà cố nhìn vào hộp gọi, bình luận về năng suất cao của gọi là thiền nông, để để kể về thu nhập trong việc trồng cấy và nông dân miền Địch Bịch Cựu Long chiến sự thu hoạch để để kể về tỉ lệ cao của trồng để để loại lúa này. Để để đây thì tôi đã thấy rõ thái độ của ông này rồi. "Cảm ơn ông Chắc chắn, tôi đã nhìn thấy loại IR-8 rồi, còn về thời IR-3". Thấy tôi không chú ý về tài của mình nữa, ông ngừng và mời tôi uống ly cà phê để để trên bàn. "Cảm ơn ông Chắc chắn, tôi nghĩ trình kế tiếp chúng tôi còn phải gọi quy định về để để "hoá học da cam" (agent orange) trình kế tiếp khi có thể mở rộng diện tích canh tác lúa thiền nông", tôi để để để, chào ông và ra về. Xuống cầu thang máy, tôi thấy chán nản, không hiểu về sao McNamara lại có thể "thông, lãnh đạo đến thời"? Lúc này, chắc ông quên hẳn Việt nam đi và chờ mượn đến tỉ lệ của Ngân hàng thế giới vào ngân nước mà Mỹ đang còn ở bên Trung Bịch, Ấn Địch, Pakistan. Sau này tôi mới biết là để để về thời Tịch thịch Johnson, ông đã hăng say về chỉn tranh Việt nam để để về thời Tịch thịch, về về về để để lên chờ chờ Chắc chắn Ngân hàng thế giới (xem Chương I).

Nhìn về Paris

Sau Ngân hàng thế giới, Miền Nam nhìn vào nước "Bão hòa" cũ, chờ hàn gắn mối giây liên lạc ngoại giao giữa hai nước đã bị đứt mất từ năm 1966. Pháp gọi ông Jean Marie Mérillon về Sài Gòn nhận chức Địch sứ sau bảy năm chờ đợi. Ngoài ra để để bày tỏ thiện chí và đánh dấu mối bang giao mới giữa hai nước, Pháp để để nghe cho Việt nam cũng hoà vay một số tiền dài hạn về về lãi suất thấp. Để để trình trình cho một hình ảnh mới, Chính phủ gọi một phái đoàn gồm toàn chuyên gia trình trình học lại trình trung, sang Pháp, trong đó có Nguyễn Xuân Nghĩa, Lê Văn Phúc và một số anh em khác xuất thân về các để để về nước ngoại quốc, đây để để kể về trình trình thuy trình về về các quan chức cao cấp Pháp. Phái đoàn do tác giả trình trình trình.

Về Paris, chờ sau một ngày làm việc đã nhận ra là thời thời về trình Pháp không có để để gì. Tuy nói là Chính phủ cho vay dài hạn và về về lãi suất về về để, nhưng luật lệ để để đòi là một một để để quan (franc) về trình của Chính phủ phải kèm theo một để để quan của ngân hàng để, do Hiệp hội Ngân hàng COFACE để để hành. Mời nghe thì thấy có vẻ hợp lý vì có sự tham gia của lãnh về về. Nhưng có bắt tay vào việc mới thấy đây là một trình trình trình cho quốc gia nhận về trình trình.

Trở ngại đó là: tiền của Chính phủ Pháp thì cho vay dài hạn và lãi suất thấp, nhưng tiền của các ngân hàng thì thì lãi ngắn hạn và lãi suất cao. Tính ra thì "phần tiền đồng" hay cho không (grant element) rất thấp.

Cho nên xét cho kỹ thì mô hình này không hợp dân như ta tưởng. Ngoài ra, còn một điều kiện khác nữa: quốc gia nhận viện trợ phải mua hàng của Pháp. Bởi vậy, trong thực tế, chính mục đích ông chủ ngân hàng mới là người chi phối hành vi của họ. Theo nguyên tắc, họ đã có một nhà quy định quy định đơn giản rồi, chỉ cần số tiền mua hàng của Chính phủ của họ và xoay xở chút đơn giản "cà phê, cà pháo" về phía nhận viện trợ, bằng cách này hay cách khác, thì là xong rồi. Số tiền Pháp cho Việt Nam công nghệ vay sau cùng là 130 triệu quan Pháp (khoảng 26 triệu đô la). Lúc thi hành, bộ Kế hoạch muốn dùng khoản tiền này vào chương trình canh nông, chi tiêu, để giới thiệu một số thiết bị. Để chi tiêu là các công trình nhỏ vét kênh rạch sinh lợi như khu Thủ Nghè, cầu Công Lý, hồ nước Thanh Thà Đà Lạt. Thủ nghĩa, phía Pháp lại cố gắng mua máy nhiệt điện, họ thì ng phát sóng thì tân cho đài truyền hình, điện thoại, xe đạp Peugeot. Miền Nam còn biết bao nhiêu ưu tiên khác, một mình khi đối bằng gói khi nào, để giới thiệu quý giá, làm sao mà lại không truy tìm hình, điện thoại để chi? Vì phía Việt Nam không đồng ý, nên viện trợ bộ không làm. Thủ là Địch sĩ Merrillon vào để ngay với để với Tổng thống là nhà viện trợ có số còn không thì hành để chi thì làm sao nói để viện trợ năm này? "Anh liệu dàn xếp xúc tiến mới việc cho nên tho; lúc này mình đang cần tiền đồng xu", ông Thiệu gọi tôi vào nói.

Những cái giàu có Á Châu

Sau Pháp là Nhật. Tuy thực tế cho vay của Nhật bắt chặt chẽ hơn, và là cho vay dài hạn, nhưng lãi, nhưng Nhật cũng đòi phải mua hàng hoá của Nhật. Họ muốn dùng một phần tiền viện trợ để giúp "nhập công nghệ thông tin mới", nói thẳng ra là gom các loại hàng không của Nhật. Sài Gòn đã có cái biệt hiệu báo chí gọi là Hondaville, bây giờ chắc phải nhập thêm để phụ tùng cho xe Honda. Trong một bữa chiêu đãi tại Tokyo, quan chức bộ Ngoại giao, Tài Chánh còn nói tôi thu được Đạ Nhim, cần để làm lên. Khi tôi trình bày là tình hình an ninh của cho phép vì đây dân điện bộ cứ luôn luôn, họ bác đi ngay. "Nhà bây giờ xăng nhiệt để, máy nhiệt để làm sao để nhiên liệu mà phát điện? Vậy các anh phải để ưu tiên cho thu được. Và nhà cho ưu tiên rồi thì việc tăng an ninh cho tuyến để đi nên phải để chi giới thiệu".

Các nguồn viện trợ song phương khác

Viện trợ của các nước khác cũng như giới, dăm ba triệu đô la và hàng viện trợ nhân đạo như y tế, giáo dục. Trong các nguồn này, chỉ có tiền viện trợ số vay để của hai quốc gia một số tiền đồng đồng: đó là nguồn cho vay từ Iran và Saudi Arabia. Nguồn tài chính từ Saudi Arabia hết sức để chi và số để chi để chi tiêu (và Chương 12). Nguồn từ Iran khoảng 100 triệu là do Quốc vương Shah để giúp để. Iran có thể cho Việt Nam công nghệ vay ngay khoản tiền để y học nhập công nghệ hàng hoá. Chính phủ Iran cho biết là nhà Việt Nam công nghệ không có khả năng hoàn trả bằng tiền bạc thì có thể trả bằng sản phẩm, thí dụ như rau củ, hoa quả Đà Lạt. Phía Việt Nam cứ đi thu mua, rửa sạch, đóng vào giỏ tre, giỏ mây, số có máy bay với thì bay thẳng từ Teheran, Iran sang Đà Lạt hàng tuần để chi. Sân bay Liên Chương Đà Lạt số để chi của họ. Kế toán số sách theo giá quốc tế, không có vấn đề gì. Đây là một sáng kiến rất tốt, nhưng nó đòi hỏi gian khổ để chi, phát triển sản xuất, thu mua, nên rồi sân bay, không thể thi hành ngày một ngày hai để chi.

Cũng viện trợ có Mỹ

Xoay mặt thì xoay, đi vay đã là khó khăn. Có vay để chi là khó như. Nhưng vậy, ngay trước mắt, cũng viện trợ còn trông như viện trợ Mỹ. Nhưng lúc trông mong như thế là lúc ít hy vọng như: Quốc hội Hoa Kỳ đã thốt cái túi tiền nhập công nghệ là ngân sách viện trợ nhập công nghệ CIP cho Miền Nam tài khoá 1975/76 chỉ với với 145 triệu! Và đây cũng chỉ là con số danh

nghĩa. Nếu đi u chnh theo l m phát mà tính ra mãi l c th t c a nó thì là d i 70 tri u. Đ ng th i, vi n tr th c ph m b c t t 165 tri u tài khoá 1971/72, xu ng 46 tri u, ch còn m t ph n t .

Đ n m c này thì coi nh c n ki t. B u không khí m i khi h p hành đ bàn đ nh v kinh t sao nó u bu n th . Nh ng lo thì đ trong lòng. Vào th i đi m đó, ch có đ m nh ng tin t c chi ti t v vi n tr kinh t ra mà công b . Nh ng s li u so sánh nh trên đây ph i đ c gi k n. Đ ng lúc m i ng i lo ng i v tình hình quân vi n, n u l i ph bi n tình hình đ n t i v kinh vi n, ch c ch n là quân, dân còn hoang mang h n n a.

Tia sáng ph t t

Sau cùng, vào cu i năm 1974, m t tia sáng loé lên. Có ông vua d u l a ng i x Arabia chi u c đ n Mi n Nam. Vua Sau al Faisal cho bi t ông có r t nhi u thi n c m v i nhân dân Mi n Nam và đã bí m t đ ng ý trên nguyên t c cho Mi n Nam vay m t s ti n m y trăm tri u đô la. Th t là c h i quý báu. Đ ng lúc nguy k ch l i có nhà h o tâm đ n c u. Vua Faisal b ng lòng cho vay dài h n, lãi su t nh . Khi nào Mi n Nam đ o lên đ c d u l a thì m i ph i tr . Đi u ki n vi n tr nh nh ng, th t c thi hành đ n gi n. Ký xong là có ti n ngay (hay cho vay b ng d u l a). Bao nhiêu h y v ng tràn tr . H p lên h p xu ng, nh t thi t là ph i th c hi n ngay k ho ch này đ t i 1975/76 còn gi đ c m t ph n l ng nh p c ng nh ng hàng thi t y u. Đ c bi t là d u, xăng, th c ph m, thu c men, và phân bón. N u quá thi u nh ng s n ph m này thì ch c ch n s có kh ng ho ng l n.

Nh ng đ ng là "ho vô đ n chí". Nh ng cái r i ro nó bay theo nhau mà đ n. Đ ng lúc s a so n đ m phán chi ti t v i Chính ph Saudi đ s m có gi i ngân thì đ ng m t cái, vua Faisal b chính cháu mình sát h i.

Chính ph Mi n Nam ch ng h ng, T ng th ng Thi u g i đ i n chia bu n cùng Hoàng gia, nói t i nghĩa c cao đ p c a Ng ài Faisal, c u xin cho Allah s m đ a Ng ài v n i c c l c. Vì tình c m cao đ p y, Vi t nam c ng hoà yêu c u Hoàng gia t p t c th c hi n công cu c y m tr Mi n Nam nh Ng ài đã h a.

Th nh ng, trong lúc tang gia b i r i, tình hình qu c n i xáo tr n, Hoàng gia Saudi đ u còn th i gi hay tinh th n mà đ ý đ n chuy n n c khác.

Vua Faisal đã n m xu ng ngày 25 tháng Ba 1975, vào đ ng ngày quân l c C ng hoà rút lui kh i c đô Hoàng Tri u Hu .

Chú thích:

- (1) Richard Nixon, Memoiry, trang 984-985.
- (2) Richard Nixon, Memoiry, trang 984-985.
- (3) Henry Kissinger, Years of Upheaval, trang 328.
- (4) S li u; VNCH, B k ho ch, 1974-75.
- (5) Tài li u n i b , USAID.

h t: Phần II - Chương 7, xem ti p: [Phần III - Chương 8](#)